

Laboratorijsko delo:

Raziskovanje neznane snovi

1. UVOD

1.1 TEORETIČNE OSNOVE:

- Znanstvena metoda je način delovanja s katerim poizkušamo dokazati pravilnost neke domneve oziroma hipoteze.
- Med znanstvene metode spadajo opazovanje, meritve in poskusi
- Indikator je snov, ki ob prisotnosti določene snovi spremeni barvo
- Indikatorje uporabljamo takrat, ko ugotavljamo prisotnost snovi, ki jih ne moremo razločiti po barvi in obliki.

1.2 NAMEN IN CILJI:

- Naučiti se opredeliti problem in oblikovati hipotezo
- Razlikovati med podatki, dejstvi in hipotezo
- Naučiti se zbirati podatke
- Razumeti pomen podatkov pri oblikovanju hipotez
- Naučiti se opazovati zbrati podatke, izbrati pripomočke, načrtovati in opraviti raziskavo
- Spoznati pomen kvalitativnih podatkov
- Spoznati pojem indikatorja in ga tudi praktično uporabiti
- Naučiti se varno delati v laboratoriju

1.3 HIPOTEZA:

- Živi organizmi zaradi poteka življenjskih procesov v ozračje izločajo CO₂

2. MATERIAL IN METODE DELA

2.1 MATERIAL:

- 2 stojali za epruvete
- 7 malih epruvet z zamaški
- 7 medeninastih vijakov, ki ustrezajo velikosti malih epruvet
- 6 epruvet srednje velikosti
- pisalo za pisanje po steklu
- 4 kapalke
- slamice
- fenol rdeče
- apnena voda
- sodavica
- razredčena kislina
- raztopina kvasa in sladkorja
- prekuhana raztopina kvasa in sladkorja
- kaleča semena
- suha semena
- majhna živa žuželka
- mrtva žuželka iste vrste

2.2 METODE DE LA

- Poskusi, opazovanje, beleženje opazovanj

3. POSTOPEK

Glej navodila za laboratorijsko delo; Smilja Pevec; stran

4. REZULTATI

Tabela 1 : Rezultati prvega dela vaje

ŠT. EPRUVETE	DELOVNI MATERIAL	SPREMEMBA INDIKATORJA
1	Fenol rdeče, vijak	Ni sprememb
2	Fenol rdeče, vijak, filtrirni papir, ki smo ga namočili v raztopino kvasa in sladkorja	Indikator se obarva rumeno
3	Fenol rdeče, vijak, filtrirni papir, ki smo ga namočili v prekuhano raztopino kvasa in sladkorja.	Ni vidnih sprememb
4	Fenol rdeče, vijak, suha semena	Ni vidnih sprememb
5	Fenol rdeče, vijak, kaleča semena	Indikator se obarva rumeno
6	Fenol rdeče, vijak, živa žuželka	Indikator se obarva rumeno
7	Fenol rdeče, vijak, mrtva žuželka	Ni vidnih sprememb

Tabela 2 : Rezultati drugega dela vaje

ŠT. EPRUVETE	DELOVNI MATERIAL	SPREMEMBA INDIKATORJA
8	Fenol rdeče, razredčena kislina	Indikator se obarva rumeno
9	Fenol rdeče, sodavica	Indikator se obarva rumeno
10	Fenol rdeče, izdihan zrak	Indikator se obarva rumeno
11	Apnena voda, razredčena kislina	Ni vidnih sprememb
12	Apnena voda, sodavica	Tekočina postane motna, kasneje nastane bela oborina
13	Apnena voda, izdihan zrak	Tekočina postane motna, kasneje nastane bela oborina

5. RAZPRAVA

Kontrolna epruveta št. 1 nam je prikazala, da zaradi vijaka in zraka samega ne pride do opaznih sprememb indikatorja. Ker je v epruveti vijak lahko sklepamo, da je iskana snov plin, dodane stvari namreč ne pridejo v direkten stik z indikatorjem.

V prvem delu vaje se je barva indikatorja spremenila v tistih epruvetah, kjer so bili prisotni živi organizmi, torej v epruvetah 2, 5 in 6. Iz tega lahko sklepamo, da živa bitja oddajajo neznano snov, ki z indikatorjem fenol rdeče reagira kot kislina. Na podlagi le teh poskusov torej ne moremo trditi, da je snov, ki jo živa bitja oddajajo, CO₂. V drugem delu smo zato poskušali dokazati prav to. Oba indikatorja sta reagirala s sodavico in apneno vodo, ki imata skupno lastnost – CO₂. kljub pozitivnemu rezultatu v epruveti št. 8, ki nam je pokazala da fenol rdeče reagira s kislino, smo tako lahko dokazali da je snov ki jo izločajo živa bitja CO₂.

Hipotetično bi lahko pojasnili tudi morebitne napačne rezultate. Če bi prišlo do spremembe v kontrolni epruveti, epruveta najbrž ni bila čista. Prav tako bi spremembo barve indikatorja bilo mogoče razložiti v epruveti št. 4, če semena nebi bila dovolj suha.

6. ZAKLJUČKI

- Barva indikatorja se spremeni v epruvetah ki vsebujejo žive organizme, saj le ti z dihanjem izločajo CO₂, ki tvori z vodo šibko ogljikovo kislino
- Fenol rdeče se ob stiku s kislino obarva preko oranžne v rumeno.
- Apnena voda postane ob prisotnosti CO₂ motna, kasneje nastane tudi bela oborina
- Živa bitja izločajo CO₂

7. VIRI

- Pevec, S. (1997) Biologija. Navodila za laboratorijsko delo. Ljubljana: DZS